



### Ambició escapçada

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Antoni Maria Badia i Margarit publicà en castellà una *Gramàtica catalana* (1962), “i el 1994, una ambiciosa *Gramàtica catalana*”. El que publicà, el 1994, va ser una ambiciosa *Gramàtica de la llengua catalana: descriptiva, normativa, diatòpica, diatràtica*.

### Suspesa en geografia familiar

Mercè Tatjer, doctora en geografia per la Universitat de Barcelona, on és catedràtica de didàctica de les ciències socials, diu al llibre *Els banys de mar a Catalunya* (Albertí, Editor) que el castell medieval i l'antic convent de Peralada van ser adquirits el 1923 per l'industrial Damià Mateu i reconstruïts els anys 50 pel seu nét, Miquel Mateu i Pla. Una, Miquel Mateu i Pla era fill de Damià Mateu, no pas nét. Dues, el castell i l'antic convent fou adquirit per Miquel Mateu i Pla, no pas per Damià Mateu. Aquests dos fets es troben recollits a la web del Museu del Castell de Peralada.

### Suspesa en maçoneria

Carme Arenas, la traductora d'*El cementiri de Praga*, fa dir a Umberto Eco, a través de l'editorial Random House Mondadori, que un tal Hébuterne és “un dels trenta-tres maçons més influents de París”. El que diu Eco és que és “un dels Trenta-tres més influents de París” (“uno dei Trentatré più influenti a Parigi”), i aquí “Trenta-tres” fa referència a una persona que ha arribat al grau màxim de la maçoneria.

### Suspens en vestits

El DIEC2 manté que el vestit de feina conegut amb el nom de *granota* porta sempre mànigues. Com és prou sabut, n'hi ha que no en porten. Ho sap, per exemple, Enciclopèdia: “Vestit de feina d'una sola peça amb cos, camals i, generalment, mànigues.” També el GD62: “Vestit de treball format per un cos i pantalons d'una sola peça.”

## L'organització Nosaltres Sols! reviu a través de la biografia del mataroní cristià Joan Layret

No s'ha pogut mesurar la força de l'organització polític-militar independentista Nosaltres Sols!, branca de l'Estat Català de Francesc Macià fundada per Daniel Cardona, pel fet que no es va presentar mai a unes eleccions i perquè al final de la guerra civil, en plena retirada, en van ser cremats els arxius. Ho diu Francesc Masriera i Ballescà a la biografia que ha dedicat a un dels dirigents de l'organització, el mataroní Joan Layret i Pons, mort a Veneçuela, exiliat. La biografia, *Joan Layret i Pons (1911-1975). Una generació trencada*, ha estat editada per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat i permet de constatar que l'organització mantenia un atractiu teòric molt engrescador entre els joves, el nucli principal de la seva militància.

A Mataró, l'organització es nodria d'elements joves de les entitats ciutadanes, confessionals o no. Societats que portaven una vida dinàmica en el camp de l'esbarjo, la cultura i l'esport. Els afiliats es decantaven per l'actuació oberta i clara cap a l'objectiu final de la independència. La composició dels seus quadres era diversa quant a ideari polític i compacta en l'objectiu nacional. Joan Layret sempre es va declarar demòcrata i cristià, entre els que se sentien més atrets cap a actituds ideològiques de l'un i de l'altre. Provenia del Foment Mataroní i de la Federació de Joves Cristians.

Nosaltres Sols!, majoritàriament gent d'Estat Català, va prendre cos arran de les dificultats presentades per part del govern espanyol. Per a aquells joves entusiastes, Nosaltres Sols! era anar més enllà de l'estricta marc dels partits.

El 6 d'octubre del 1934 trobem Layret al balcó de l'Ajuntament de Mataró col·locant-hi l'estelada i proclamant l'Estat Català dins la República Federal Espanyola. Fou empresonat a la Model.

Durant la guerra civil, coordina les Milícies Pirinenques, creades per la Generalitat de Catalunya amb voluntaris d'Estat Català per a vigilar els passos fronterers. Setze voluntaris excursionistes eren mataronins. En aquest període, Layret afavoreix,

amb el consentiment del govern de la Generalitat, la sortida del país de persones amenaçades pels faistes. Per exemple, d'Álvaro d'Ors, fill d'Eugeni d'Ors.

Durant l'exili, participa activament, com a secretari general des d'Estat Català, en diversos intents de cohesionar la política catalana, primer fent costat a Joan Casanovas i després, amb Solidaritat Catalana, el Consell Nacional de Catalunya i el Front Nacional de Catalunya. Des del primer moment, col·labora en una xarxa d'ajuda als refugiats. I durant l'ocupació alemanya, en qualitat de secretari de l'organització pacifista American Friends Service, assisteix, amb risc de la seva vida, els combatents aliats caiguts a França. Tenia l'esperança d'aconseguir una Catalunya lliure, acabada la Segona Guerra Mundial. Aquells anys 40, el trobem col·laborant en diverses publicacions catalanes. El 1950, dos anys abans d'optar per l'exili americà –on s'arruïnà, i arruïnà dos amics mataronins– participa en l'organització dels Jocs Florals a l'exili celebrats a Perpinyà.



Joan Layret pronuncia un parlament a l'Ajuntament de Perpinyà en l'obertura dels Jocs Florals del 1950.

**Lluís Bonada**